

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення

дисертації Алексеєнко Антона Олеговича

«Ігрова автентичність як модус існування постлюдини постпостмодерна», яка

подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії

з галузі знань 03 Гуманітарні науки

за спеціальністю 033 Філософія

Оцінка роботи здобувача у процесі підготовки дисертації і виконання індивідуального плану навчальної та наукової роботи.

У процесі роботи над дисертаційним дослідженням аспірант Алексеєнко А. О. дотримувався індивідуального плану наукової роботи та успішно виконав індивідуальний навчальний план, показала себе як сумлінний виконавець. За час навчання в аспірантурі. Алексеєнко А. О. оволодів такими компетентностями: виявляти глибокі та системні теоретичні закономірності трансформації суб'єктивності в умовах постмодерну та постпостмодерну; здійснювати філософський аналіз феноменів автентичності, гри, постіронії та постлюдського існування; кваліфіковано проводити наукові дослідження у сфері сучасної філософської антропології, соціальної філософії та філософії культури; визначати актуальні наукові проблеми, пов'язані з кризою есенціалістського розуміння суб'єкта та формуванням нових моделей самоконструювання особистості; застосовувати міждисциплінарні підходи до дослідження постлюдини в контексті сучасних культурних і технологічних трансформацій; готувати наукові тексти щодо проміжних і кінцевих результатів дослідження, а також здійснювати їхню публічну апробацію на наукових конференціях, семінарах та в наукових публікаціях.

Обґрунтування вибору теми дослідження. Вибір теми дисертаційного дослідження «Ігрова автентичність як модус існування постлюдини постпостмодерну» зумовлений актуальністю проблеми трансформації людської суб'єктивності в умовах сучасних культурних, соціальних і технологічних змін.

Упродовж другої половини ХХ століття постмодерністська філософія здійснила ґрунтовну критику традиційних уявлень про суб'єкта, поставивши під сумнів існування сталої людської сутності та універсальних підстав ідентичності. Водночас руйнування есенціалістських моделей саморозуміння породило проблему пошуку нових форм автентичності, які відповідали б умовам постметафізичної культури. У сучасній філософії дедалі більшого значення набувають концепції постлюдини, що описують людину як відкритий, динамічний та здатний до самоконструювання проєкт. Проте питання про те, яким чином можлива автентичність за відсутності стабільної сутності суб'єкта, залишається недостатньо розробленим. Особливої актуальності воно набуває в контексті постпостмодерністських теорій, які прагнуть подолати нігілістичні наслідки радикальної деконструкції, не повертаючись до класичних метафізичних моделей. Концепт ігрової автентичності дозволяє запропонувати новий підхід до розуміння людського існування, у межах якого суб'єкт свідомо конструює власну ідентичність, визнаючи її умовність, але водночас наділяючи її екзистенційною значущістю. Такий підхід відкриває можливість поєднання свободи самотворення з прагненням до цілісності та смислу. Дослідження ігрової автентичності сприяє поглибленню сучасних уявлень про природу суб'єктивності, перспективи розвитку постлюдини та особливості світоглядних трансформацій у культурі постпостмодерну, що визначає його теоретичну й практичну значущість.

Мета і завдання дослідження. Метою дисертаційної роботи є філософське обґрунтування ігрової автентичності як модусу існування постлюдини у постпостмодерному культурному, соціальному та філософському контексті. Об'єктом дослідження є суб'єктивність та автентичність постлюдини в контексті постпостмодерну, а предметом дослідження є ігрова автентичність як модус існування постлюдини після постмодерну.

Реалізація мети зумовила необхідність вирішення наступних дослідницьких завдань:

- Проаналізувати філософські та культурні наслідки постмодерної деконструкції суб'єкта і проблематизації автентичності.

- Окреслити постпостмодерн як соціально-культурну рамку для осмислення трансформацій суб'єктивності після постмодерну.

- Проаналізувати гру як принцип організації досвіду та суб'єктивності в постпостмодерному контексті.

- Обґрунтувати використання поняття модусу для концептуалізації автентичності як способу існування.

- Проаналізувати «дрейф» як практику ігрової автентичності.

- Проаналізувати можливість та потребу практики ігрової автентичності в сучасному українському контексті.

Об'єктом дослідження є суб'єктивність та проблема автентичності в культурно-філософському контексті ситуації після постмодерну.

Предметом дослідження є ігрова автентичність як модус існування постлюдини у пост-постмодерному культурному, соціальному та філософському контексті.

Методи дослідження. У дисертаційній роботі використано комплекс філософських та міждисциплінарних методів дослідження, зумовлений характером поставлених завдань та специфікою об'єкта і предмета дослідження.

Основними методами є: історико-філософський метод – для аналізу трансформацій уявлень про суб'єкта, автентичність, гру та ідентичність у модерній, постмодерній і пост-постмодерній традиціях. Герменевтичний метод – для інтерпретації філософських, культурологічних і теоретичних текстів, а також аналізу культурних практик. Порівняльний метод – для зіставлення постмодерних і пост-постмодерних концепцій суб'єкта, автентичності та агентності. Метод концептуального аналізу – для уточнення змісту понять «автентичність», «ігрова

автентичність», «гра», «модус», «постлюдина», «перформанс». Метод аналізу та узагальнення – для формування авторської концепції ігрової автентичності як модусу існування.

Методологічну основу дисертаційного дослідження становить поєднання філософсько-критичного, герменевтичного та концептуального підходів з елементами культурологічного та соціально-філософського аналізу. У методологічному плані дослідження спирається на критичне осмислення постмодерної філософії, ідей постпостмодерних теорій, зокрема метамодернізму та перформативізму, а також на аналіз перформативних і культурних практик як форм суб'єктивного самоконституювання.

Теоретичну основу дослідження становлять праці мислителів, присвячені проблемам автентичності, суб'єктивності та трансформації людського існування в умовах сучасної культури. Для аналізу класичних підходів до автентичності використано ідеї Ф. Ніцше, М. Гайдеггера, Ж.-П. Сартра та Ч. Тейлора. Дослідження постмодерної критики суб'єкта спирається на роботи Ж. Дерріда, М. Фуко, Ж. Ф. Ліотара та Ж. Дельоза. Концептуалізація постлюдини здійснюється на основі праць Д. Гаравей, Н. Кетрін Гейлз, Р. Брайдоггі та Ф. Феррандо. Для осмислення постпостмодерної культурної ситуації та нових форм суб'єктивності залучено ідеї Р. Ешельмана, А. Кірбі, Т. Вермюлена, Р. ван ден Аккера та М. Фішера. Особливе значення для розробки концепції ігрової автентичності мають філософські дослідження гри Й. Гейзінги, Р. Кайуа та Г.-Г. Гадамера, а також праці сучасних авторів, присвячені постіронії, самоконструюванню особистості та культурі постпостмодерну. Наукові праці дослідників будуть складати **теоретичну базу дослідження**.

3. Особистий внесок дисертанта в отриманні наукових результатів та їх новизна. Дисертаційне дослідження виконано здобувачем самостійно, усі сформульовані в ньому положення та висновки з рекомендаціями обґрунтовані на основі особистих досліджень автора. Для аргументації окремих положень використані праці інших науковців, на які зроблені посилання. В індивідуальних

наукових працях застосовано авторські ідеї та розробки.

вперше:

- обґрунтовано концепт ігрової автентичності як специфічного модусу існування постлюдини в умовах постпостмодерної культури;
- здійснено філософську реконструкцію взаємозв'язку між постмодерною деконструкцією суб'єкта та виникненням нових форм автентичності, заснованих на свідомому самоконструюванні особистості;
- виявлено роль гри як онтологічного та екзистенційного принципу формування суб'єктивності в умовах постпостмодерну;
- запропоновано інтерпретацію постлюдини не як наслідку виключно технологічних трансформацій, а як нового способу самовідношення суб'єкта до власної ідентичності та життєвого проєкту;

поглиблено розуміння:

- феномену автентичності в контексті переходу від модерних та екзистенціалістських моделей суб'єкта до постмодерних і постпостмодерних концепцій особистості;
- філософського значення постіронії як культурного механізму подолання постмодерного релятивізму та нігілізму;
- взаємозв'язку між свободою самотворення, ігровими практиками та пошуком смислу в сучасній культурі;

отримало подальший розвиток:

- філософське осмислення концепції постлюдини в межах сучасної філософської антропології та філософії культури;
- дослідження проблеми суб'єктивності в умовах постметафізичного світогляду;
- аналіз постпостмодерністських стратегій конструювання ідентичності та їхнього значення для сучасних форм людського існування.

4. Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і

7. Дотримання академічної доброчесності.

На підставі вивчення тексту дисертації здобувача, наукових праць здобувача та Протоколу контролю оригінальності (перевірку наявності текстових запозичень виконано в антиплагиатній інтернет-системі Strikeplagiarism.com) встановлено, що дисертаційна робота виконана самостійно, текст дисертації не містить плагиату, а дисертація відповідає вимогам академічної доброчесності.

8. Апробація матеріалів дисертації.

Основні положення дисертаційної роботи викладено та обговорено на теоретичних семінарах кафедри теоретичної та практичної філософії імені Й. Б. Шада Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна; у доповідях на міжнародних та всеукраїнських наукових та науково-практичних конференціях, зокрема на XIX Харківських студентських філософських читаннях (Міжнародна наукова конференція студентів та аспірантів),

9. Оцінка структури, мови та стилю дисертації.

Дисертація написана чіткою мовою, структура дисертації відповідає алгоритму здійсненого автором дослідження. Матеріал дисертації викладено в логічній послідовності та доступний для сприйняття. Зміст, оформлення дисертації та кількість публікацій відповідають Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40 (із змінами, внесеними згідно з Наказом МОН № 759 від 31.05.2019), і вимогам Постанови Кабінету Міністрів України № 44 від 12.01.2022 р. «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії».

10. Відповідність змісту дисертації спеціальності, за якою вона подається до захисту.

За своїм фаховим спрямуванням, науковою новизною і практичною значимістю дисертаційна робота Алексеенко А. О. відповідає спеціальності 033 - Філософія.

11. Результати обговорення та проведення презентації. Рекомендація

рекомендацій, які захищаються. Обґрунтованість та достовірність наукових положень, результатів і висновків дисертації забезпечено використанням широкого кола класичних і сучасних філософських концепцій, першоджерел та методів наукового пізнання. При обґрунтуванні теоретичних висновків дисертації здобувач керувався положеннями філософської герменевтики, феноменології, компаративного аналізу, а також методологічними підходами філософської антропології, соціальної філософії та філософії культури. Особливе значення для дослідження мали концепції автентичності, гри, постлюдини, постмодернізму та постпостмодернізму, представлені у працях провідних зарубіжних і вітчизняних мислителів. Застосування комплексу загальнонаукових і спеціально-філософських методів, а також міждисциплінарного підходу до аналізу трансформацій сучасної суб'єктивності дало змогу виконати поставлені в дисертації завдання, досягти мети дослідження та забезпечити належний рівень наукової достовірності отриманих результатів. Логічна послідовність викладу, узгодженість теоретичних положень із сучасним станом філософських досліджень проблем автентичності та постлюдського існування, а також апробація основних результатів дослідження на наукових конференціях і в наукових публікаціях сприяли всебічності, повноті та об'єктивності сформульованих висновків.

5. Наукове, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

Проведені в дисертаційній роботі результати дослідження можуть бути використані у сфері філософських досліджень, а також в області культурології та мистецтвознавства, культурної антропології, вони можуть стати основою нових антропологічних підходів, а також міждисциплінарних досліджень, для загальної підготовки студентів до лекційних та семінарських занять з філософії, теорії культури та мистецтвознавства.

6. Повнота викладення матеріалів дисертації в роботах, опублікованих автором.

Публікації. Результати дослідження відображені 3 статей з них опубліковані у наукових фахових виданнях: (2024), (2025), (2025), та у 1 публікації.

дисертації до захисту.

Здобувачем було представлено основні результати дисертаційної роботи на засіданні кафедри теорії культури та філософії науки факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна щодо попередньої експертизи дисертації у формі презентації і наукової дискусії після її завершення. За підсумком обговорення, дисертаційне дослідження було оцінено позитивно. Дисертаційна робота Алексеєнко Антона Олеговича виконана на високому науковому рівні та є цілісним науковим дослідженням, яке відповідає встановленим вимогам чинного законодавства України.

Враховуючи високий рівень дослідження, актуальність, новизну, практичну цінність отриманих результатів та відповідність роботи спеціальності 033 «Філософія» дисертація Алексеєнко А.О. «Ігрова автентичність як модус існування постлюдини постпостмодерну» рекомендується до захисту в спеціалізованій вченій раді для здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 033 Філософія з галузі знань 03 Гуманітарні науки.

Завідувач кафедри теоретичної і практичної філософії

імені професора Й. Б. Шада

Харківського національного

університету імені В. Н. Каразіна

кандидат філософських наук, доцент

Тетяна Подольська